

UPPVIDINGE
KOMMUN

Bolagspolicy

för Uppvidinge kommun

 UPPVIDINGE KOMMUN	Bolagspolicy för Uppvidinge kommun	
Framtagen av: Kommunledningsförvaltningen	Diarienummer: 2021-000458	Sida: 1 (9)
Beslutad/fastställd av: Kommunfullmäktige	Version: 1	Ersätter: Kommunfullmäktige 2014-04-29 § 44
Implementeras av: Uppvidinge kommun och bolag	Beslutades/Fastställdes: Kommunfullmäktige 2022-05-03 § 70	Gäller från och med: 2022-05-09

Innehåll

INLEDNING	3
Syfte	3
God ekonomisk hushållning	3
Tillämpningsområde	3
ÄGARROLL	3
Kommunfullmäktige	3
Kommunstyrelse	4
Kommunstyrelsens arbetsutskott	4
Bolaget	4
Revisorer och lekmannarevisorer	5
Styrelseledamot och verkställande direktör	5
ÄGARSTYRNING	5

Bolagsordning	5
Ägardirektiv	5
Val av styrelse och lekmannarevisorer	6
Val av stämombud och instruktioner till ombuden	6
Uppsiktsplikt	6
GEMENSAMMA BOLAGSPRINCIPER	6
Styrelse och verkställande direktör.....	6
Mål och principer	6
Information	7
Underställningsplikt	7
Styrdokument antagna av kommunfullmäktige.....	7
Deltagande vid sammanträden.....	8
Samverkan – fördjupat samarbete	8
Ägardialog	8
Gemensamma planerings- och uppföljningsprinciper.....	8
Rapportering till kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige	9
Revision.....	9

Inledning

Syfte

Bolagspolicyn redovisar hur kommunallagens regler för ägarstyrning av bolagen ska tillämpas i Uppvidinge kommun samt hur kommunen i övrigt vill ha kontroll över de kommunala bolagen.

Syftet med bolagspolicyn är att tydliggöra Uppvidinge kommuns ägarroll och hur kommunens ägarstyrning av sina aktiebolag ska genomföras. Enligt kommunallagen ska ändamål och underställningsplikt för varje bolag preciseras i bolagsordningen. Utöver det anges gemensamma bolagsprinciper och gemensamma planerings- och uppföljningsprinciper i denna policy. Bolagsspecifika direktiv anges i respektive ägardirektiv.

Motiven för bolagsbildningen är att använda aktiebolag som organisationsform för att i kommunal regi tillhandahålla och utveckla för samhällsutvecklingen viktig infrastruktur och service som är kostnadseffektiv.

God ekonomisk hushållning

Kommunen ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Bolagen ska i sin planering och uppföljning ha en tydlig koppling till kommunfullmäktigemålen utifrån uppdrag och ansvarsområde.

Tillämpningsområde

Bolagspolicyn gäller samtliga helägda aktiebolag.

Ägarroll

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för samtliga bolag där kommunen har ett ägarintresse. Den kommunala kompetensen utgör en avgörande förutsättning för att en verksamhet ska kunna bedrivas i ett kommunägt bolag. Det är inte möjligt för en kommun att genom bolagsbildning vidga den kommunala kompetensen. Det är kommunfullmäktige som enligt kommunallagen ska besluta om en kommunal verksamhet helt eller delvis ska bedrivas i bolagsform.

Kommunfullmäktige utövar sin ägarroll genom att:

- Fastställa bolagsordningar.
- Besluta om ägardirektiv.
- Utse styrelser.
- Utse lekmannarevisorer.
- Ta ställning i frågor som är principiella eller av större vikt innan beslut fattas i bolaget.

- Besluta vilka övriga styrdokument som ska gälla för de helägda bolagen.
- Besluta om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen utöva uppsikt över all verksamhet som bedrivs i bolagsform.

Kommunstyrelsen utövar uppsikten genom att:

- Fastställa formerna för bolagens åiterrapportering.
- Säkerställa att det finns en god dialog mellan ägaren och bolagen samt att kommunstyrelsen hålls löpande informerad om utvecklingen i bolagen.
- Årligen i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i bolagen under föregående kalenderår har varit förenliga med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Årligen rapportera till kommunfullmäktige hur uppsiktsplikten utövats.

Därutöver ska kommunstyrelsen:

- Utse ombud och besluta om instruktioner inför årsstämmor och extra bolagsstämmor för bolagen.
- Agera som ägare gentemot bolagen.
- Bereda förslag åt kommunfullmäktige till ägardirektiv för bolagen.

Bolagens ordförande har närvarorätt när ärenden behandlas som berör bolaget. Ordförande ska då kallas till kommunstyrelsens möte.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskott ansvarar för det praktiska ägarstödet. Därutöver ska kommunstyrelsens arbetsutskott:

- Ansvara för ägardialog med bolagen.
- Utarbeta förslag till ägardirektiv för bolagen.
- Bereda ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska till kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Bolaget

Bolagsstyrelsens huvudsakliga uppgifter är att se till att ägardirektiv följs och genomförs, fastställa strategin för verksamheten, säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, följa upp och kontrollera ledningens förvaltning samt se till att ägare och omvärld informeras om bolagets utveckling och ekonomi.

Bolagets verkställande direktör tillsätts av styrelsen i en gemensam process med kommunstyrelsens arbetsutskott, och i förekommande fall i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Kommunstyrelsens ordförande har närvaro- och yttranderätt, men ej beslutsrätt, vid styrelsemöte och ska kallas till alla styrelsemöten i bolagen.

Revisorer och lekmannarevisorer

Bolagens revisorer granskar räkenskaper och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Uppvidinge kommuns lekmannarevisorer, utsedda av kommunfullmäktige, granskar verksamhetens ändamålsenlighet, inom ramen för sitt uppdrag. Lekmannarevisorerna avger en egen granskningsrapport till kommunfullmäktige.

Styrelseledamot och verkställande direktör

Såväl styrelsens ledamöter som verkställande direktör är sysslomän, till skillnad från ledamöter i en nämnd, som är förtroendevalda. Som syssloman ansvarar man för att självständigt handha bolagets angelägenheter.

Arbetet i en bolagsstyrelse är kollektivt till skillnad från arbetet i en nämnd som till sin natur bygger på att det bland ledamöterna finns olika politiska uppfattningar. I aktiebolagets styrelse förväntas man som ledamot att arbeta för bolagets bästa och sålunda inte driva partipolitik.

”Bolagets bästa” får anses vara att arbeta i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv från kommunfullmäktige. Ägaren är alltså i dessa sammanhang att anse som fullmäktiges majoritet

Tystnadsplikten kan ses som en del av lojalitetsaspekten, vilket innebär att styrelse och verkställande direktör inte omfattas av den meddelarfrihet som de anställda i ett offentligt ägt bolag omfattas av. Detta gäller även kommunstyrelsens ordförande om hen deltar vid styrelsemöte.

Ägarstyrning

Bolagsordning

Kommunfullmäktiges ägarroll innebär att fullmäktige ska fastställa bolagsordning för samtliga bolag som omfattas av denna policy.

Bolagsordningen ska ange det kommunala ändamålet med verksamheten, de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten och de beslut om principiella frågor i verksamheten som ska prövas av kommunfullmäktige före genomförande.

Ägardirektiv

Kommunfullmäktige har rätt att fastställa olika former av ägardirektiv för verksamheten i bolagen. Dessa ägardirektiv måste bekräftas av bolagsstämman för att ägardirektiven ska vara bindande för bolagen.

Ägardirektiven för bolagen anger mål, inriktning och resultatkrav för bolagets verksamhet.

Val av styrelse och lekmannarevisorer

Kommunfullmäktige ska utse ordförande, vice ordförande, styrelseledamöter och suppleanter i bolagen.

Kommunfullmäktige ska vidare utse lekmannarevisorer och revisorssuppleanter.

Kommunfullmäktiges beslut om styrelse och lekmannarevisorer ska anmälas till bolagen.

Val av stämмоombud och instruktioner till ombuden

Kommunstyrelsen ska utse de personer som ska representera ägaren och agera stämмоombud vid bolagsstämmor i bolagen. Kommunstyrelsen ska även utfärda en instruktion till stämмоombudet som anger hur ombudet ska rösta på stämman.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen utöva uppsikt över de kommunägda bolagen på samma sätt som kommunstyrelsen har tillsyn över all annan kommunal verksamhet. Uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen ska hålla sig informerad om bolagens verksamhet och hur bolagen förhåller sig till gällande styrdokument och gällande lagstiftning.

Kommunstyrelsen ska årligen göra en bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen och i kompletterande direktiv från kommunfullmäktige. Bedömningen ska göras med stöd av årliga rapporter från bolagsstyrelserna och från lekmannarevisorerna samt den löpande information om bolagens verksamhet som rapporteras av bolagen.

Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisningen lämna en rapport till kommunfullmäktige om sin bedömning av bolagens verksamhet under året. Om kommunstyrelsen bedömer att ett bolag under året har avvikit från sitt ändamål och sina befogenheter, ska kommunstyrelsen även lämna förslag till åtgärder som säkerställer att bolagets verksamhet åter kommer att bedrivas i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och gällande lagstiftning.

Gemensamma bolagsprinciper

Styrelse och verkställande direktör

Styrelsen ska årligen utarbeta och anta en arbetsordning för sitt eget arbete. Denna arbetsordning ska även reglera villkoren för suppleanters tjänstgöring.

Styrelsen utser bolagets verkställande direktör och bestämmer anställningsvillkoren för denne i samråd med kommunstyrelsens arbetsutskott och i förekommande fall i enlighet med fullmäktiges instruktioner.

Styrelsen ska årligen följa upp och vid behov revidera den skriftliga instruktionen för verkställande direktör i bolaget.

Mål och principer

Bolagens verksamhet ska bedrivas på affärsmässiga grunder, om inte annat anges i ägardirektiv, och med beaktande av gällande lagstiftning inom respektive område.

Specifika mål och direktiv anges i respektive bolags ägardirektiv.

Budget och flerårsplan för bolagen ska utgå ifrån kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Information

Bolagen ska hålla kommunstyrelsen löpande informerad om sina verksamheter och om åtgärder av större vikt.

I det fall bolagen finner att verksamheten avviker väsentligt från fastställda planer och direktiv äger bolagen skyldighet att skyndsamt och omgående informera kommunstyrelsen via kommunstyrelsens arbetsutskott. Syftet med sådan särskild skyldighet är att undvika lägen som kan antas leda till betydande och oönskade situationer för ägaren och bolagen där konsekvenserna blir betydande.

Omständighet som ska föranleda sådan rapport är till exempel följande:

- Uppenbar risk för obestånd.
- Verksamhet som väsentligt avviker från upprättade planer som kan leda till att betydande samhällsstörning uppstår.
- Särskilda händelser som medför betydande samhällsolägenhet.

Underställningsplikt

Bolagen ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska bolagen samråda med kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelsens arbetsutskott med kommunstyrelsen. Samråd ska ske genom att bolagen tillställer kommunstyrelsens arbetsutskott/kommunstyrelsen underlag för ställningstagande och beslut i frågan.

Exempel på frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt är:

- Ändring av bolagsordning.
- Ändring av aktiekapital.
- Fusion, bildande, förvärv och avyttring av bolag.
- Avveckling av verksamhet.
- Start av ny verksamhet.

Med ny verksamhet avses nytt affärs- eller verksamhetsområde som inte omfattas av gällande bolagsordning, eller som på annat sätt skiljer sig väsentligt från befintlig verksamhet.

Styrdokument antagna av kommunfullmäktige

Bolagen ska följa de policyer och styrdokument som ägaren upprättar, fastställer och riktar till bolagen. Ägaren har en informations- och meddelandeskyldighet till bolagen för att säkerställa att sådana dokument är kända för bolagen.

Deltagande vid sammanträden

Bolagen ska minst en gång årligen efter kallelse medverka vid sammanträde i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Samverkan – fördjupat samarbete

Bolagen ska i sin verksamhet anlägga en helhetssyn och sträva efter att tillämpa ett agerande som är till nytta för kommunen. Detta ska ske inom ramen för bolagens självständighet. Som en del i samverkan ingår bolagens verkställande direktör i kommunkoncernens ledningsgrupp.

Ägardialog

Kommunstyrelsens arbetsutskott ska varje år ha minst tre ägardialoger med ordförande och verkställande direktör för bolagen. Ägaren kallar till ägardialogerna.

Dialogen ska huvudsakligen handla om bolagens ändamål, dess ekonomi, beredning och uppfyllnad av ägardirektiv samt övriga förhållanden av betydelse för bolagen eller ägaren.

Basagenda för ägardialog i bolagen:

- Uppfyllelse av nuvarande ändamål och ägardirektiv.
- Genomgång av affärsplan, budget, flerårsplan, ekonomiuppföljning, omvärlds- och branschanalys inklusive konsekvenser för bolag och ägare.
- Aktuella händelser i bolag och kommunen.
- Diskussion om bolagets framtida strategiska inriktning.
- Övriga frågor.

Gemensamma planerings- och uppföljningsprinciper

Rapportering och information ska ske enligt de direktiv och anvisningar som kommunstyrelsen anger för planerings- och uppföljningsprocessen.

Följande dokument ska bolagen delge kommunen:

- Styrelsens arbetsordning.
- VD-instruktion.
- Protokoll från styrelsesammanträden, årsstämma och bolagsstämma.
- Styrelseutvärdering.
- Affärsplan.
- Årsbudget och flerårsplaner. Av budgeten ska kunna utläsas resultat- och balansbudget, investeringsplan och plan för finansiering.
- Delårsrapport.

- Underlag till sammanställd redovisning för kommunen.
- Årsredovisning inklusive revisionsberättelse och lekmannarevisionens redogörelse.

Samtliga bolag lämnar årsredovisning till kommunstyrelsen tillsammans med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisorerna. Kommunstyrelsen överlämnar efter beredning dessa årsredovisningshandlingar till kommunfullmäktige för kännedom.

Bolagets årsstämma fastställer årsredovisning samt prövar ansvarsfrihet för styrelse och verkställande direktör.

Rapportering till kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Bolagen ska presentera budget, delårsrapport och årsredovisning för kommunstyrelsens arbetsutskott. Vid dessa tillfällen ska företrädare för bolagen besvara frågor med undantag för sådant som omfattas av sekretess enligt lag. Vid sammanträdet är bolagens företrädare var och en befriad från tystnadsplikt som aktieägare enligt aktiebolagslagen äger förfogande över.

Rapporteringen bör genomföras vid ägardialogen.

Bolagen ska även informera om sin verksamhet vid boksluts- och budgetberedningstillfällen i kommunstyrelse och kommunfullmäktige, efter kallelse.

Revision

Bolagets årsstämma utser revisorer eller revisionsbolag enligt de bestämmelser som anges i aktiebolagslagen och bolagsordning. Revisionstjänster upphandlas för bolagen av kommunstyrelsens förvaltning.

Kommunfullmäktige ska även utse lekmannarevisorer och suppleanter i bolagen utifrån de bestämmelser som anges i kommunallagen. Beslut om lekmannarevisorer ska bekräftas på årsstämma.

Lekmannarevisorerna ska granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningsrapporten från lekmannarevisorerna ska redovisas för årsstämman och lämnas som information till kommunstyrelsen. Granskningsrapporten ska fogas till den årsredovisning som lämnas till kommunfullmäktige.

Arvoden för revisorer betalas av bolagen.